

GENTSE MEMORIEDAGEN: 20-21-22-23-24 SEPTEMBER.

20 September 1758

Openbare verkoop van wat later het "Hotel De Coninck" zou genoemd worden. (Museum voor Sierkunst)

20 September 1773

Na afschaffing der Orde wordt het Jezuïetencollege in de Volderstraat gesloten.

20 September 1817

Stichting van de militaire loge "Voor Vorst en Vaderland". Ze werd geleid door Prins Bernard von Saxe-Weimar.

Zij telde bij haar oprichting een 60-tal leden. Ze was actief tot in 1821. Garnizoenverplaatsingen waren er de oorzaak van dat ze geleidelijk in verstrooiing ging.

20 September 1824

Trouw van Adolphe Quetelet met Cécile Curtet.

20 September 1845

Monseigneur Delebecque betreft het nieuw bisschoppelijk paleis achter het koor van de kathedraal.

20 September 1880

Geboorte van de Priester-Folklorist Gabriël Celis.

Hij was de medestichter van de "Bond der Oostvlaamsche Folkloristen" en werd er de Ondervoorzitter van. Hij was de eerste Conservator van het Folkloremuseum (van 1927 tot 1932 wanneer het een stedelijk museum werd).

Hij was een kleinzoon van Judocus Jan Steyaert, zijn moeder was immers een dochter van deze laatste. Zijn vader, afkomstig van Lier, had hier een apo-

theek.

Net zoals zijn grootvader schreef hij een "Beschrijving van Gent".

In 1924 verscheen van hem "Het Gentsche Volksleven".

Hij stierf op 3 December 1959 in het Gesticht in de Molenaarstraat.

20 September 1906

Buffalo Bill geeft zijn eerste voorstelling aan het Arsenal.

Dat zijn naam ons nu nog altijd famili-air in de oren klinkt wijst er op dat dit toch wel iets heel speciaals moet geweest zijn. En dat was het dan ook.

Zijn beroemd ruitercircus waarmee hij de wereld afreisde heette officieel: "Wild West and Congress of Rough Riders of the World" en maakte deel uit van de "Barnum & Bailey Company".

Om maar te zeggen dat de publiciteit perfect verzorgd was en dat niemand onkundig kon zijn van zijn komst.

Het gezelschap arriveerde 's nachts in het station aan het Arsenal en sloeg zijn tenten op op het exercitieplein. Alles in de puntjes en feilloos georganiseerd.

Buffalo Bill - 1846-1917.

Dat moest wel ook als men weet dat de troep bestond uit 720 man en 398 paarden.

Wie was feitelijk die fameuze Buffalo Bill? Het was de bijnaam van Kolonel William Cody. Hij stamde uit het Wilde Westen en was van jongsaf vertrouwd met het hanteren van wapens en paarden. Hij verwierf bekendheid wegens het verdedigen van een door bandieten overvallen postkoets. Later deed hij als officier de Burgeroorlog mee onder Generaal Sheridan.

Toen de Kansas Pacific Railway aangelegd werd, beschermde hij met zijn ruiters de spoorwegaanleggers tegen de aanvallen van de Indianen en zorgde terzeldertijd voor hun eten door op buffels te jagen. Het was wegens zijn uiterste behendigheid in deze sport dat hij de bijnaam Buffalo Bill kreeg.

Zijn circus was zo een beetje een mengelmoes waar van alles in zat: Mexicanen, Indianen, cowboys, Japanners, Hongaren, Arabieren, Kozakken. Iets hadden zij gemeen het waren allen uitzonderlijke ruiters. Een van de hoogtepunten was het optreden van Cody zelf, die op een galopperend paard enkele staaltjes van zijn verbluffende schietkunst gaf.

Alhoewel de inkomprijs niet mals kan genoemd worden: 1,50 fr. tot 7 fr. voor een voorbehouden plaats, wat toch wel een flink bedrag was in 1906, lokte elk van de 4 voorstellingen meer dan 9.000 toeschouwers.

De voorstelling in 1906 maakte deel uit van de afscheidstournee in Europa. "Les adieux du Colonel Cody et ses Cavaliers les plus hardis du monde", zoals men kon lezen in het blaadje dat uitgegeven werd door de "Wild West Circus". Dit bleek juist te zijn: Buffalo Bill kwam niet meer terug naar Europa.

Kolonel Cody werd geboren op 26 Februari 1846 en stierf op 10 Januari 1917.

20 September 1911

Dood van Kanunnik Jules Verschueren.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2000 - N° 6 - p.398

20 September 1945

Dood te Oostakker van Professor Joseph Bidez.

Deze filoloog werd geboren te Frameries op 9 April 1867.

Promoveerde in 1888 tot Dr. in de Klassieke Filologie aan de Universiteit van Luik, in 1891 tot Dr. in de Rechten.

Docent aan de Universiteit alhier in 1895, Hoogleraar in 1907.

Hij speelde een belangrijke rol in de lokale liberale pers en was jarenlang een actieve medewerker van "Archiv für Geschichte der Philosophie", de

“R. Revue Belge de Philologie et d’Histoire”, het “Byzantinische Zeitschrift” en andere wetenschappelijke publicaties.

Voorzitter van de “Académie Royale de Belgique” in 1934.

Lid van het “Institut de France”, van de “British Academy”, etc.

Deze autoriteit op het gebied van het Hellenisme lag mede aan de basis van de stichting van de “Ecole des Hautes Etudes”.

20 September 1974

Dood te Oudenaarde van Robert Herberigs.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2003 - N° 4 - pp. 262-263

21 September 1558

Dood te Yuste van Keizer Karel.

21 September 1796

Gemeentelijke ambtenaren begeven zich naar de Gentse kloosters en abdijen om hen officieel de wet op de afschaffing der religieuze orden bekend te maken en de inventaris van hun goederen op te stellen.

21 September 1859

Geboorte te Nevele van Cyriel Buysse.

Deze gekende Vlaamse schrijver en neefje van de Gezusters Loveling, was een goede vriend van Maurice Maeterlinck en van Emiel Claus.

Hij woonde een tijd in de molen van Deurle en in “La Maison Rose” (Daerupt) te Afsnee.

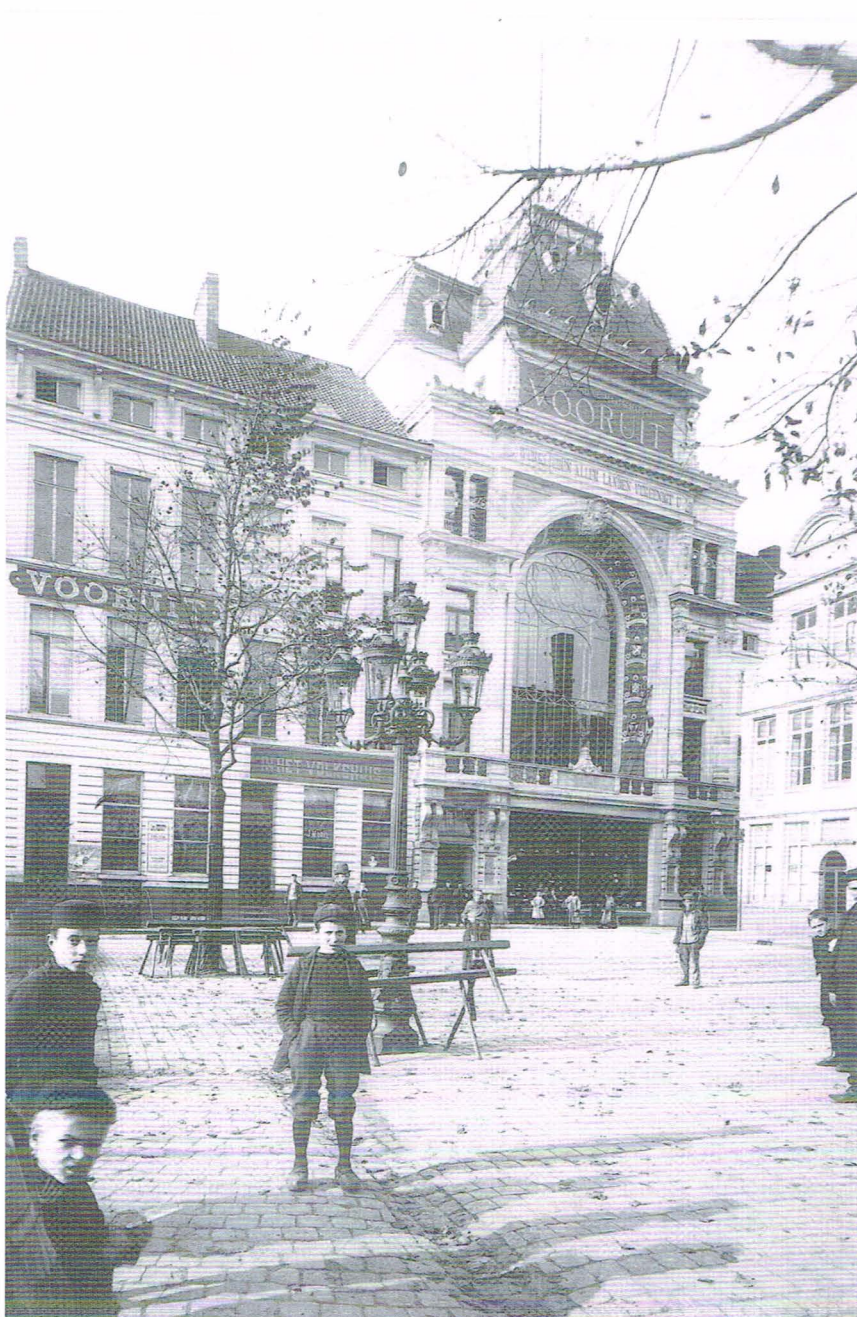
Hij stierf te Afsnee op 25 Juli 1932.

21 September 1902

Inhuldiging van het socialistisch lokaal “Ons Huis” op de Vrijdagmarkt.

Het was niet de eerste maal dat dit gebeurde, want 8 jaar voordien, in 1894, waren de nieuwe grote magazijnen ingehuldigd. Ze bevatten o.m. een schoenwinkel, een afdeling ondergoed, breigoederen, vrouwenkleden, kruidenierswaren, manskleding.

Op de 2e verdieping was de naaizaal voor kleermaaksters en bottinestepsters, op de 3e verdieping de schoenmakerij.

“Ons Huis” op de Vrijdagmarkt

Maar dit alles werd volledig vernield door een brand in 1897.

Een jaar later reeds werd de eerste steen gelegd van het nieuw gebouw dat, eveneens als het Feestpaleis in de St-Pietersnieuwstraat, ontworpen werd door architect Ferdinand Dierkens. De inhuldiging van het nieuw gebouw viel samen met de ingebruikname van de nieuwe lokalen van de "Volksdrukkerij" op de Hoogpoort.

Een ogenblik vreesden de socialisten dat hun feest in het water zou vallen omdat 2 dagen voordien Koningin Marie-Henriette in Spa overleden was, maar Burgemeester Braun maakte geen bezwaar en liet het feest doorgaan.

De Vrijdagmarkt was herschapen in één grote estrade; grote beschilderde doeken op de achtergrond beeldden de lastige strijd van de Gentse arbeiders uit. Het prachtig affiche om de feestelijkheden aan te kondigen werd ontworpen van de toen in Italië verblijvende Jules Van Biesbroeck.

's Morgens (het was een zondag) doorliep een indrukwekkende stoet, versterkt door talrijke afvaardigingen van andere steden, de stad. Toen hij om halfeen aankwam op de Vrijdagmarkt was deze reeds door een dichte menigte ingenomen. Hij had alle moeite om zich door de massa te wringen. Wanneer een beetje na 1u. bazuingeschal weerklonk van op de top van het nieuw gebouw, stroomde er nog steeds volk van uit de Waaistraat en kwamen nog steeds muziekkorpsen en vaandels aan. Na een 2e bazuingeschal werd de rode vlag gehesen en, zoals men schreef "werd de Tempel aan het volk geschonken."

Het oud vaandel van de wevers werd op het verhoog geplaatst.

En dan kwamen de redevoeringen aan de beurt op de door de zon overgoten Vrijdagmarkt. Als eerste - wie zou daar ooit aan getwijfeld hebben - kwam Eedje Anseele aan de beurt. Hij bracht hulde aan de "Broederlijke Wevers", de koene, onbewuste voorlopers van het socialisme in België. Daarna volgden sprekers uit Antwerpen, Brussel, Leuven, Namen, de Borinage, enz.

Als bekroning werd 's namiddags de speciaal voor deze gelegenheid gecomponeerde cantate uitgevoerd. Verschillende kringen die bij "Vooruit" aangesloten waren en samen 1.000 zangers leverden, zongen "Vooruit's Roem", een werk van de gekende socialistische toondichter Jef Van der Meulen.

22 September 1599

Jacob de Langlé, hoogbaljuw van Gent, legt de eerste steen van het voetstuk van het monument dat op de Vrijdagmarkt ter ere van Keizer Karel wordt opgericht.

22 September 1746

Steven Robert, Koning der Moorkinderen, koopt het Utenhovesteen van de weduwe Papejans de Morchoven voor 1.350 pond.

De Moorkinderen, ook nog Ribauden, Koningskinderen, Moerkinderen, Muerkinderen, waren vroeger werklieden die het leger vergezelden.

De koning van deze bende had graven, baljuws, etc. aan zijn hof en heerste als een ware dwingeland over zijn volk, gekozen onder de arbeiders, lastdragers, enz. Deze eretitel en macht toegekend aan dit kleine legerkorps, was een levendige satyre te midden van de grondwettelijke inrichting.

Zij stonden o.m. in voor het transport van de munitie en het oprichten van de tenten en werden reeds vermeld in de oudste stadsrekeningen van 1314.

In vreedestijd werden zij gebruikt voor het opknappen van al de ondergeschikte en vieze karweitjes, zoals het wegnemen van de modder van de straten.

In de loop der eeuwen evolueerde de aard van hun werkzaamheden en hun standing.

De koning der Moorkinderen, in groot gewaad en de zilveren wapenstok in de hand, begeleidde de Schepenen en de overheden naar de Blijde Intreden, plechtigheden op het Stadhuis, feesten op de Koren- en Vrijdagmarkt. Hij is een heer geworden en bezit menigvuldige opdrachten: hoofdpolitiecommissaris, kommandant van de pompiers, directeur van de Reinigingsdienst, ceremoniemeester, dienaar van het gerecht, van de gezondheidsdienst, van de nachtelijke waakdienst, hoofd van de zedenbrigade, etc.

Daar aan het plaatsje veel profijtten verbonden waren werd het sedert 1734 bij openbaar opbod toegewezen.

De Moorkinderen verdwenen definitief met het invallen van de Franse Republikeinen.

22 September 1805

Geboorte te Antwerpen van Constant Serrure.

Wij zullen zeggen Constant, Philippe om hem te onderscheiden van zijn zoon Constant Antoon die hier ook bekendheid verwierf. Het was vroeger nog al eens de gewoonte aan de zoon de voornaam van de vader te geven, iets wat later onvermijdelijk tot verwarring zou leiden.

De Constant waarover wij het hier hebben is de letterkundige, literaire historicus en onderlegde numismaat.

Hij speelde een belangrijke rol in de Vlaamse Beweging. Hij was medestichter van de "Maetschappy van Vlaemsche Letteroefening", van de "Maetschappij der Vlaemsche Bibliofielen", van de "Messenger des Sciences historiques"

enz.

Verder nog uitgever van “Het Vaderlandsch Museum” en schrijver van een “Geschiedenis der Nederlandsche en Fransche Letterkunde in het Graefschap Vlaenderen van de vroegste tijden tot aan het einde van de regering van het huis van Bourgondië”, van een “Letterkundige Geschiedenis van Vlaenderen”, “Jacob van Maerlant en zijn werk”, enz.

Zijn interesse voor de Vlaamse Beweging is misschien o.m. uit te leggen wegens het feit dat hij een tijdje in dienst was bij Jan Frans Willems.

Deze medewerker van een 10-tal Vlaamse tijdschriften, ook nog archivaris van Oost-Vlaenderen, was bovendien Professor aan de Universiteit.

Hij was de eerste die, reeds vanaf 1854, een cursus van Nederlandse Letterkunde doceerde in het Vlaams, een unicum, want alle andere cursussen werden toen in het Frans gegeven.

In 1855 werd hij Rector van de Universiteit, maar werd in 1857 ontslagen ingevolge de “Zaak Brasseur”. In 1855 onderzocht Professor Hubert Brasseur in een van zijn lessen de invloed van het Christendom op het Natuurrecht. Dit verwekte een hevige hetze in klerikale kringen die een jaar zou duren. Brasseur werd er van beschuldigd de godheid van Christus te hebben geloofd. Brasseur gaf zijn ontslag in 1857, maar Serrure deelde mee in de brokken.

Hij stierf op 6 April 1872 te Moortsele.

22 September 1839

Inhuldiging van de spoorlijn Gent-Kortrijk.

Constant Philippe Serrure - 1805-1872

22 September 1888

Dood van Josse Delehaye.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2003 - N° 2 - pp.118-119

22 September 1956

Inhuldiging van de Jeugdherberg in de gewezen St-Pietersabdij.

22 September 1982

Einde van de Bijloke als hospitaal. De zieken worden overgebracht naar het nieuw complex aan de Watersportbaan .

23 September 1770

Geboorte van Jozef Van Crombrugge, een van onze "grote" burgemeesters. Zijn eerste onderwijs genoot hij bij de zogenaamde "vrijschoolmeester" Mortier in de Haringsteeg, waarna hij verder ging studeren bij de Augustijnen om tenslotte in Leuven zijn doctoraat in de Rechten te halen.

Na een kort verblijf in Parijs waar hij kennis maakt met Charles Van Hulthem die hem introduceert in menig interessant midden, komt hij terug naar Gent en installeert zich hier als advocaat.

Het is pas na de val van Napoleon dat hij op 45-jarige leeftijd zijn politieke loopbaan begint. Hij wordt achtereenvolgens lid van de Provinciale Staten van Oost-Vlaanderen en van de Tweede Kamer en, in 1820, burgemeester van St-Martens-Lerne waar de familie een kasteeltje bezit.

Willem I had reeds menigmaal de gaven van de schrandere Van Crombrugge kunnen waarderen en, na de plotselinge dood van de Gentse burgemeester Piers de Raveschoot in Den Haag in 1825, neemt hij een ongebruikelijke beslissing: hij benoemt Van Crombrugge tot burgemeester van Gent alhoewel hij niet eens deel uitmaakt van de Gemeenteraad. Na de Omwenteling van 1830 wordt hij als orangist geschorst door het Voorlopig Bewind, maar in 1831 wordt hij opnieuw geïnstalleerd door Leopold I.

Verkozen met een overgrote meerderheid in 1836, benoemt de Regering een andere in zijn plaats. Dit verhoogt nog in hoge mate zijn populariteit. Het is pas 4 jaar later dat hij opnieuw burgemeester zal worden. Hij heeft evenwel geleden onder het kwaad dat hem aangedaan werd en het is een fysisch en moreel ondermijnende Van Crombrugge die in 1840 door de Gentenaars toegejuicht wordt.

Al wat er in Gent gebeurde tussen 1826 en 1842 werd beheerst door de figuur van Van Crombrughe. Het is onder zijn burgemeesterschap dat o.a. de Opera, het Paleis van Justitie, het Casino op de Coupure en de bassijns aan de dokken gebouwd werden. De grootste verdienste van deze uitstekende burgemeester is misschien wel het organiseren van het volksonderwijs, waar het uiterst droevig mee gesteld was. Hij richtte een heel net kosteloze lagere scholen op. Ook het Atheneum en de Academie werden gereorganiseerd. Verder werd er over gegaan tot de stichting van een spaarkas, een pensioenkas, een materniteit, een gesticht voor ouderlingen, een nijverheidsschool, etc.

Van Crombrughe stierf in zijn huis op de Kouter op 10 Maart 1842. De zwarte vlaggen wapperden op het Belfort, het Stadhuis en al de openbare gebouwen. Na een plechtigheid in de kathedraal werd hij begraven in de familiekerk op het kerkhof van St-Martens-Lerne.

23 September 1880

Dood van Eugène Vander Haeghen.

Zijn vader Désiré was eigenaar en uitgever van "De Gazette van Gent". Toen deze in 1850 stierf zette zijn weduwe het bedrijf verder tot wanneer Eugène in 1853 de directie overnam. Het was onder zijn leiding dat het blad zijn hoogste oplage kende: 5.000 exemplaren in 1870.

Na een dienst in de St-Niklaaskerk werd hij begraven op het kerkhof van St-Amandsberg. Een toespraak werd gehouden door de Hoofdopsteller Pieter Geiregat.

23 September 1928

Officiële inhuldiging van de Kliniek van de Bond Moyson door Koningin Elisabeth.

23 September 1993

Blijde intrede van Koning Albert II en Koningin Paola.

24 September 1770

Geboorte van Jan D'Huyvetter.

Weer een van die talrijke verdienstelijke Gentenaars die in hun tijd zeer bekende figuren waren en nu vrijwel vergeten zijn, althans totaal onbekend bij

het groot publiek.

Deze filantrop werd beroemd door zijn unieke collectie kunstvoorwerpen.

Hij ging Rechten studeren aan de Universiteit van Leuven, maar moest ze onderbreken wegens de Brabantse Omwenteling. Hij vestigde zich hier later als pleitbezorger.

Deze intieme vriend van Charles Van Hulthem speelde een belangrijke rol in

Het College van Burgemeester en Schepenen van de Stad Gent heeft de eer U uit te nodigen tot het bijwonen van de opening van de

SCHENKING GRANDMOULIN

die zal plaatshebben op vrijdag 30 juni 1967 te 18 uur, in het Museum van de Bijloke, Godshuizenlaan 2.

De Stadssekretaris, J. Verhé

De Burgemeester, E. Claeys

Deze schenking zal voortaan toegankelijk blijven in het Museum van de Bijloke ter herinnering aan de grote Gentse verzamelaar Johannes d'Huyvetter (1770-1830) van wie de geschonken kunststukken herkomstig zijn. 3

het artistiek en cultureel leven van Gent in die tijd. Hij was bestuurslid van onze Academie van Schone Kunsten en van de "Société des Beaux-Arts". Tevens één der eerste 7 leden van de in 1823 gestichte "Stedelijke Commissie van Monumenten en Stadsgezichten". Dat zijn kunstverzameling zo maar niet de eerste de beste was moge blijken uit het feit dat Koning Willem I ze in 1829 kwam bezoeken in zijn patirciërswooning op de Hoogpoort 16. En Leopold I deed precies hetzelfde in 1832.

Jan D'Huyvetter stierf op 11 November 1833. Zijn collectie werd 18 jaar later openbaar verkocht, een verkoop die verschillende dagen in beslag zou nemen en heel wat kopers lokte uit Brussel, Londen en Parijs. Ook Lousbergs en Minard kochten er verschillende stukken. Een deel van deze collectie kwam terecht in musea van de buurlanden. Gelukkig waren belangrijke stukken, vooral deze die betrekking hadden op de historie van Gent, in bezit gebleven van de erfgenamen van D'Huyvetter. Zo gebeurde het dat in 1959, toen Gerard Verhelst Schepen van Schone Kunsten was, de notaris Eugène Grandmoulin

van Doornik aan de stad Gent een groot deel schonk van de collectie kunstvoorwerpen die in zijn bezit gebleven waren. Het zou dan nog 8 jaar duren vooraleer deze kostbare schenking die een 150-tal items bevatte, waaronder aquarellen van De Noter en een ivoren crucifix van Duquesnoy, terechtkwam in ons Bijlokemuseum waar men het nu niet kan bekijken.

A propos, werd er ooit een inventaris opgesteld van al die schatten die zich in ons Bijlokemuseum bevinden (of bevonden)?

24 September 1798

Stichting van de Handelsrechtbank.

Tot 21 Juli 1802 was zij gevestigd in het Pakhuis. Verhuisde toen naar het Stadhuis, maar kwam terug in het Pakhuis in 1832 waar ze bleef tot in 1846. Vertrok dan definitief naar het Paleis van Justitie.

24 September 1858

Stichting van het muziekkorps van de kulders.

Zie ook "Ghendtsche Tydinghen" - 2005 - N° 6 - pp.393-394

24 September 1879

Stichting van de Normaalschool.

De eerste Normaalschool werd opgericht in 1817 in Lier.

In 1849 stichtte Thérèse Hofman te Gent een privé-normaalschool voor meisjes.

In 1861 werd aan de Rijks Middelbare School een normaal cursus toegevoegd. Zat aanvankelijk in de Kuiperstraat maar verhuisde in 1868 naar de Onderstraat in het huidig Instituut Laurent.

Bij K.B. van 24 September 1879 werden er volwaardige normaalscholen gesticht voor Jongens en Meisjes. De meisjesschool was in de Academiestraat. De jongens verhuisden in 1882 naar de juist klaargekomen nieuwe gebouwen op de Hofbouwlaan, Ledeganckstraat. De leergangen startten er op 30 Oktober 1882.

In 1888 werden de normaalscholen van Brugge en Gent samengevoegd. De jongens werden gehegroepeerd in Gent, de meisjes in Brugge.

Rond 1965 werd het onderwijs gemengd.

Hugo Collumbien